

/ MASIA TERRITORI/

Dates significatives

13 març de 2023: data límit per a l'enviament de resums de comunicacions i propostes de pòsters.

26 abril de 2023: notificació dels resums i pòsters acceptats.

12 novembre de 2023: data límit per a l'enviament de comunicacions i pòsters definitius.

24 gener de 2024: notificació final de les comunicacions i pòsters acceptats.

Instruccions generals

Resums de comunicacions:

- Cal especificar-hi el nom de l'autor o autors i el títol. Cada autor pot presentar com a màxim una comunicació. L'extensió màxima és de 200 paraules i cal explicar amb claredat el contingut de la comunicació.
- També es poden presentar pòsters.
- Cal indicar a quin bloc del congrés es presenta la comunicació.
- S'han d'enviar per correu electrònic a l'adreça congresmasia.icea@iec.cat.

Comunicacions i pòsters:

- Han de tenir un màxim de 15 pàgines, amb bibliografia (la utilitzada en la comunicació), notes, fotografies i plànols inclosos.
- Trobareu les normes de publicació al web del congrés i s'enviaran als resums que hagin estat acceptats.
- Al web també trobareu la plantilla dels pòsters.
- Tant les comunicacions com els pòsters es publicaran al web.

Inscripcions:

Hi ha dues tarifes: 50€ general i 30€ per estudiants i socis de la ICEA i filials de l'IEC, així com per a entitats col·laboradores i patrocinadores i 20€ per aconseguir el diploma d'assistència pels inscrits en la modalitat online.

Pròximament us donarem la informació necessària, que també es penjarà al web. En properes circulars us informarem del Comitè Organitzador i de les persones encarregades de cada bloc. Totes les novetats les trobareu a la pàgina web: www.congres-masia-territori.espais.iec.cat

Normativa: Les comunicacions s'hauran de fer presencialment. Per a obtenir un certificat caldrà haver-hi participat presencialment. Està previst que la participació en els debats pugui ser en línia.

Contacte: A/e: congresmasia.icea@iec.cat

Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA)

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47, 08001, Barcelona

Més informació:

<https://congres-masia-territori.iec.cat/#congresmasies>

Contacte:

ICEA. Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47 - 08001 Barcelona
www.congres-masia-territori.espais.iec.cat
congresmasia.icea@iec.cat
[#congresmasies](https://twitter.com/congresmasies)

MASIA I TERRITORI

**3r Congrés
del Món de la Masia:**
«La complexitat dels nous
reptes. L'oportunitat dels
nous sistemes»

Barcelona, març de 2024

Institut d'Estudis Catalans

Sala Prat de la Riba (c. del Carme 47, Barcelona)

Organitza

Institut
d'Estudis
Catalans

MASIA I TERRITORI

Noves maneres de viure i produir

Avui ens trobem en un lent procés de canvi d'etapa històrica que ens porta a noves situacions. Situacions que ens afecten i de les quals no coneixem amb exactitud les raons que les motiven ni les seves conseqüències. Són situacions complexes i que obren camí a nous sistemes de producció i de vida.

En els dos congressos anteriors vàrem proposar ser un lloc de debat entre persones i institucions sobre el món rural, la masia i el territori. En aquesta tercera edició voldríem actualitzar el debat amb els nous reptes i oportunitats que han anat sorgint en aquests darrers anys. També volem avançar en el coneixement dels nous sistemes que afecten la producció (economia circular), la comercialització agrícola, ramadera i forestal gràcies a la incorporació de noves tecnologies, i també els canvis en l'organització del treball i l'organització familiar, l'habitatge, els valors i les formes de vida. Els canvis generacionals, amb una incorporació més present i activa de la dona i formes poblacionals variades, obren nous models i les masies apareixen com una opció per als models de nous habitatges. El canvi pot anar cap a espais compartits de teletreball, coworking i coliving.

Des de la industrialització, el traspàs de la població del món rural a la ciutat va ser constant i d'una gran magnitud. Però en els darrers anys hi ha indicis que el procés s'està frenant. Les innovacions tecnològiques obren noves oportunitats en les zones de baixa densitat que afecten tots els sectors productius i, molt especialment, el sector dels serveis, que pot oferir la possibilitat d'una major proximitat amb el client. Les opcions dels sistemes d'ensenyament i informació s'han ampliat amb Internet i les xarxes. I també analitzarem la recerca de fonts energètiques alternatives. El canvi climàtic accelera decisions. Tots aquests elements i molts altres formen part del programa que estem preparant per a aquest III Congrés sobre masia i territori. En aquest tríptic trobareu una primera informació sobre els blocs temàtics que hem previst tractar. Una vegada més, us animem a participar-hi activament amb comunicacions, pòsters i assistint a les diferents presentacions.

Us hi esperem a tots!

III Congrés del Món de la Masia: «La complexitat dels nous reptes. L'oportunitat dels nous sistemes»

BLOCS TEMÀTICS

Bloc 1. Evolució sociològica de la població: despoblament versus recuperació demogràfica. Masia i territori

En aquest apartat s'inclouen els aspectes demogràfics del món rural: el despoblament i la incorporació de nova població procedent de les ciutats, l'envelliment de la població, la manca de relleu generacional i les seves problemàtiques. També s'abordaran les sinergies de les masies amb el seu entorn immediat i vers els nuclis rurals propers. Es consideraran també les característiques dels anomenats neorurals, les poblacions temporals, els commuters, etc., aquest altre món rural que no s'identifica amb el sector agrari, però que obre noves oportunitats als territoris de baixa densitat poblacional. Aquest bloc inclou, així mateix, els estudis que s'estan realitzant sobre el perfil socioprofessional dels nous habitants rurals i la seva localització en el territori català. Es discutiran models de disseminació o concentració de la població, i la distribució territorial dels assentaments i les seves edificacions d'acord amb la forma del territori. També l'àmbit de les innovacions en el subministrament de serveis en espais de baixa densitat resulta fonamental per a la millora de la qualitat de vida i el manteniment de la població. S'esperen aportacions en aquest àmbit.

Bloc 2. Innovació: cap a un nou model de producció i d'utilització dels recursos

En aquest bloc s'analitzaran i descriuran processos innovadors que afecten tant la producció agrària i alimentària, com altra mena de produccions. Es tractaran molt especialment les innovacions que permeten un millor aprofitament dels recursos naturals i dels residus, l'ús més eficient de l'aigua, la conservació dels sòls en bones condicions. S'analitzaran també la incidència de la recerca en agricultura, l'agricultura regenerativa, de producció circular i de minimització del malbaratament.

Bloc 3. Energies renovables: diversitat i sostenibilitat?

Les energies renovables són un dels temes fonamentals en els últims anys, tema que ha adquirit un caràcter hegemònic amb els desordres dels mercats mundials actuals. Hi ha moltes experiències en les zones rurals sobre la utilització de les noves fonts d'energia que seran presentades al Congrés dels Diputats. Però la proliferació d'instal·lacions també està generant moviments de protesta pels impactes en el paisatge, en l'ús del sòl i els recursos. Esperem debatre tots aquests elements.

Bloc 4. La masia: nous usos i noves oportunitats

4.1. La masia i l'administració

Els usos de la masia han anat canviant amb el temps. La forma de mantenir aquestes construccions és donant-los utilitat. Les noves formes d'organització social i del treball obren noves oportunitats. Aquest bloc s'orienta a analitzar d'una manera global la problemàtica actual de les masies i les implicacions de les administracions.

4.2. Sostenibilitat, bioconstrucció, rehabilitació

La crisi energètica que estem patint ens reafirma encara més en la necessitat d'estalviar energia en el moment de construir o reformar el que ja s'ha construït. Conceptes com bioconstrucció, materials sostenibles, circuits de comercialització locals, residus zero en la construcció o economia circular en

la construcció prenen més rellevància que mai. D'altra banda, s'està conscienciant prou els joves tècnics que s'incorporen al mercat laboral d'aquesta tendència? Així mateix, s'esperen estudis de l'edifici de la masia, exemples sobre els elements constructius, els materials actuals per aconseguir la sostenibilitat de l'edificació i la rehabilitació, els materials de proximitat, la bioconstrucció i la construcció amb fusta.

4.3. Paisatge i patrimoni: cap a la sostenibilitat global

Aquest bloc es destinarà, d'una banda, als elements patrimonials diferents de les construccions de les masies pròpiament dites, però que són part de les finques: basses, dipòsits d'aigua de pluja, horts, etc.; d'altra banda, a tots els elements constructius corresponents a infraestructures: canals, camins, parcel·lació, i per acabar, a les edificacions agroindustrials: cellers, molins d'oli, etc.

Bloc 5. Turisme rural

El turisme ha estat un element fonamental en la dinàmica de les zones rurals catalanes. En els dos congressos anteriors vam estudiar molts exemples de dinamisme social i recuperació patrimonial gràcies al turisme, tant en habitatges com en restauració i en altres elements d'interès cultural. En aquest pròxim congrés esperem aportacions en l'àmbit del turisme regeneratiu versus sostenible, de l'aplicació dels ODS, de la digitalització, dels nous emprenedors, de l'smart rural tourism, etc. Igualment, cal tenir presents els propietaris en el desenvolupament del territori.

Bloc 6. Boscos i mosaic agroforestal: canvi climàtic i bioeconomia

Els boscos són un gran patrimoni natural del país (per la seva biodiversitat i valor paisatgístic), però també són vistos com un problema, per la proliferació de boscos joves i desestructurats que ocupen espais d'antics conreus abandonats i representen una acumulació de combustibles que multiplica el risc d'incendis forestals.

La gestió forestal multifuncional i la planificació del mosaic agroforestal són clau per a maximitzar els beneficis socioambientals que els boscos ens brinden. Els boscos són font de biomassa, matèria primera de la bioeconomia circular, la qual vol contribuir al reequilibri territorial tot promovent la transició ecològica de l'economia. La governança en la gestió dels boscos (normatives, estructura de la propietat forestal...) o l'ús de fusta per a generar bioproductes amb més valor afegit (com ara el CLT per a la construcció o els productes creats en biorefineries per a la indústria química i farmacèutica) permetrien fer més rendible la gestió forestal.

Bloc 7. Economia rural i polítiques: interrelació amb el model productiu

Aquest bloc recollirà, d'una banda, aportacions sobre la problemàtica actual del sector agrari i de les zones rurals en general. De l'altra, s'esperen ponències sobre les polítiques i experiències per a dinamitzar el món rural per part de les entitats i l'Administració que actuen avui en les zones rurals catalanes. També es vol analitzar la pervivència del model d'unitat familiar amb la participació destacada de les dones; ramaderia, empresa; interès de la joventut; elaboració de productes en front de la macroproducció que també pot estar en mans d'unitats familiars o grups econòmics.